Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 223. Brașovŭ, Dumineca 9 (21) Octomvrie 1888.

## Nou abonamentŭ
la
## „GAZETA TRANSILVANIEI.“

**Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.**

**Prețulŭ abonamentului:**

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

---

**Brașovŭ,** 8 Octomvrie v.

Amŭ vĕḑutŭ din raportulŭ de pe luna Septemvre, ce l'a cetitŭ inspectorulŭ școlarŭ ungurescŭ alŭ comitatului Bistrița-Năsĕudŭ în comitetulŭ administrativŭ, că pentru ocuparea posturilorŭ de învĕțătorĭ la școlele românescĭ din comunele Neposŭ și Rebra au concuratŭ peste 50 de învĕțătorĭ.

Décă ne gândimŭ, că cu cele două posturĭ de învĕțătorĭ nu s'au pututŭ căpĕtuì decâtŭ totŭ numai doi dintre cei peste 50 de concurențĭ și admițĕndŭ că vre-o câțĭ-va din ei vorŭ fi avutŭ și când au concuratŭ posturĭ învĕțătorescĭ póte mai rĕu plătite, atuncĭ trebue sĕ ne întrebămŭ: ce se vorŭ face ceilalțĭ concurențĭ, carĭ n'au nicĭ unŭ postŭ — și aceștia vorŭ fi de sigurŭ cei mai mulțĭ — fiă măcarŭ rĕu și nedestulitorŭ plătitŭ?

Scimŭ bine, că asemenea triste esperiențe se facŭ și cu ocasiunea concursurilorŭ pentru ocuparea posturilorŭ de preoțĭ, și fórte desŭ întâlnimŭ mulțime de tinerĭ, carĭ de anĭ de ḑile așteptă sĕ le viă rêndulŭ și norocŭlŭ, ca sĕ pótă ajunge preoțĭ în vre-o comună.

Mărturisimŭ că trebue sĕ ne mâhnéscă acestŭ lucru. Și ne mâhnesce, pentru că nu numai aceștĭ tinerĭ au sĕ îndure destule suferințe până ce se potŭ căpătuì, dér suferŭ și părinții lorŭ, mai toțĭ țĕranĭ, carĭ trebue sĕ'ngrijéscă de ei și după atâția anĭ de școlă, și încă amĕsuratŭ posițiunei lor sociale celei nouĕ, fiind candidațĭ la dăscăliă orĭ la preoțiă, dedațĭ cu traiulŭ din institutele pedagogice și din seminare, și desvĕțațĭ de traiulŭ greu alŭ părinților lorŭ.

Se vede, că poporulŭ nostru totŭ mai ține încă la vechia tradițiune, d'a face din copii numai preoțĭ și dascalĭ, orĭ chiar și „domnĭ“, și numai la meserii nu se gândesce.

Negreșitŭ că nu e vina părinților, mai alesŭ a celorŭ dela țéră nu, ci e vina celorŭ carĭ chemațĭ suntŭ a-le da povețe și a'i lumina în privința acésta. Căcĭ ce părinte nu va înțelege, că nu toțĭ copiii se potŭ face dascălĭ și preoțĭ, décă nu voimŭ sĕ avemŭ mai mulțĭ dascălĭ decâtŭ școle și școlarĭ, și mai mulțĭ preoțĭ decâtŭ bisericĭ și credincioșĭ?

Și apoi cu „domniile“ cum stămŭ? O pot spune înșișĭ „domnii“ nostri câtŭ de greu o ducŭ, după ce unŭ sistemŭ de guvernare vitregŭ ne-a înlăturatŭ de pe tóte terenele, rĕmânêndŭ la buna chibzuială a fiăcăruia, sĕ trăiască cum va sci și cum va puté, căcĭ în slujbe nu mai potŭ întra, décă nu se tacŭ uneltele regimului orĭ décă celŭ puținŭ nu trăescŭ cu totulŭ retrașĭ de némulŭ lorŭ românescŭ, ca sĕ nu fiă dațĭ afară din slujbe.

Ne rĕmânŭ meseriile, unŭ terenŭ încă totŭ streinŭ pentru noi, căcĭ spre nenorocirea nóstră abia acum începemŭ sĕ'i batemŭ căile. Acesta e singurulŭ terenŭ, de pe care nimenea nu ne póte înlătura și care ne póte scăpa de multe mizerii. Unde arŭ sta aḑĭ poporulŭ nostru în privința materială, décă i-ar fi datŭ Dumneḑeu de cu vreme bunulŭ cugetŭ de a îmbrățișa meseriile, ca banulŭ sĕ între în punga lui, ér nu în punga străinului?

Șĭ-apoi meseriașulŭ cu isvorŭ sigurŭ de câștigŭ, cu bănișorĭ la buzunarŭ, independentŭ în tóte trebile sale, óre putére-ar elŭ fi obiectulŭ bătăii de jocŭ alŭ tuturorŭ esploatatorilorŭ oficioșĭ și neoficioșĭ? Cum că nu se póte lucrulŭ acesta, va fi observatŭ parte mare din poporulŭ nostru, va fi observatŭ și aceea, că altfelŭ vorbescŭ organele stăpânirei cu meseriașulŭ independentŭ, și altfelŭ cu bietulŭ muncitorŭ chinuitŭ și chiar cu mulțĭ „domnĭ.“

De aceea părinții, mai alesŭ cei dela sate, sĕ se gândéscă seriosŭ la sórtea copiilorŭ lorŭ.

Unde suntŭ mai mulțĭ copii, décă vre-unulŭ dovedesce deosebitŭ talentŭ, sĕ 'nvețe carte mai multă, dér nu ca s'ajungă în slujbă unguréscă, ci ca s'ajungă „domnŭ“ și stăpânŭ independentŭ; ceilalțĭ sĕ 'nvețe unii agricultura, alții meseriile, și érășĭ alții comerțulŭ.

Numai așa va puté poporulŭ nostru sĕ alunge sărăcia din casă, sĕ scape de nenumĕrații esploatatorĭ și sĕ înfrunte neajunsurile vitregiei stăpânirei.

Dér asupra acestei teme vomŭ reveni.

---

## Pressa germană despre ministerulŭ Taaffe.

„National-Zeitung“ se esprimă astfelŭ despre schimbările făcute în cabinetulŭ Taaffe:

Cumcă chemarea lui Schönborn în cabinetŭ trebue sĕ misce fórte viu pe Germanii austriacĭ și pe Maghiarĭ, se póte cugeta. Aceia se temŭ, și nu fără temeiu, că cehisarea justiției se va înăspri în Boemia; aceștia, adecă Maghiarii, nu potŭ priviì cu indiferență înăsprirea tendințelorŭ federaliste în cabinetulŭ austriacŭ. Vedĭ bine, că rĕmâne încă a se vedea, décă chemarea lui Schönborn e a se mulțămi mai multŭ ideilorŭ sale federaliste orĭ ideilorŭ sale vechĭ-cehice. Progresele, ce le-au făcutŭ în timpulŭ din urmă în Boemia Cehii tinerĭ, lasă a se vedé ca probabilŭ casulŭ din urmă. Cehii bĕtrânĭ și Cehii tinerĭ nisuescŭ deopotrivă sĕ restabiléscă în Boemia stările dinainte de lupta dela Muntele albŭ; amêndouĕ direcțiunile voescŭ unŭ regatŭ boemŭ de sine-stătătorŭ; dér cei dintêiu suntŭ gata a face încă parte din monarchia austriacă, pe când Cehii tinerĭ, deopotrivă radicalĭ în privința politică și națională, nisuescŭ a rupe totalŭ Boemia mare de Austria, câtŭ și a turna întocmirile publice în forme radicale. Cu ei cabinetulŭ Taaffe nu póte fi învoitŭ, dér cu direcțiunea primă da. E decĭ posibilŭ, că chemarea lui Schönborn însemnéză mai curêndŭ hotărîrea guvernului, ca sĕ țină'n frêu pe Cehii tinerĭ. Vedĭ bine, guvernulŭ va trebui sĕ'șĭ dea silința a recâștiga Cehilorŭ bĕtrânĭ vada ce șĭ-au perdut'o între poporulŭ cehŭ, și acésta numai în socotéla Nemțilorŭ se póte întêmpla.

Dér o astfelŭ de desvoltare a lucrurilorŭ în Cislaitania trebue sĕ provóce cea mai seriósă oposițiune a Maghiarilorŭ în Translaitania. A da Cehilorŭ în Cislaitania posițiunea ce la începutŭ au avut'o Germanii, la așa ceva mai că nu se póte gândi seriosŭ cabinetulŭ Taaffe.

---

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

(6)

## NIȚĂ DRAGĂ.

*Schiță din vieța unui muncitorŭ.*

V.

Primăvéra s'a pripitŭ și șĭ-a întinsŭ puterea ei de viéță peste tótă împrejurimea. Au înverḑitŭ pădurile, s'au coperitŭ délurile veștede cu verdéță, și grădinile erau albe de cerești înflorițĭ.

S'a pripitŭ primăvéra și pripa nu e tocmai bună.

La ce au folositŭ sĕptĕmânile calde, la ce au folositŭ priveliștele frumóse ce le înfățișau délurile, grădinile și cóstele, la ce erau bune aceste haine vesele, când vremea șĭ-a schimbatŭ firea și a începutŭ a rîde de tóte aceste frumsețĭ.

Natura șĭ-a trimisŭ vênturile sale, șĭ-a trimisŭ năprasnicile ploi și înghețulŭ fără milă, carele în câteva ḑile a stinsŭ tótă viéța, ce era mai înainte. O brumă de nópte în câteva clipe a stricatŭ frumósele tablourĭ, întocmai ca cum ar fi intratŭ unŭ băiatŭ resfățatŭ în atelierulŭ unui pictorŭ și ar fi trasŭ cu penele înmuiate în vopsea peste cele mai frumóse peisage, așa apărură délurile, cóstele, văile și grădinile mai în urmă. Ți-se părea, că este o curată bătaie de jocŭ a naturii asupra lucrurilorŭ sale.

Niță ședea pe prispa casei sale și se uita în tóte părțile, și cum vedea grădinile așa de posomorîte, îlŭ cuprinse o durere. „Nu era mai frumosŭ sĕ fi rĕmasŭ cum a fostŭ?“, îșĭ punea elŭ întrebarea și totŭ elŭ îșĭ rĕspundea îndată: „că voia lui Dumneḑeu s'a îndeplinitŭ“.

„Așa este în lumea asta“, îșĭ gândì elŭ, „așa este, și nicĭ când nu poțĭ sĕ te afli de totŭ bine, ca sĕ nu simțĭ cum sufletulŭ îțĭ este cuprinsŭ ca și de o brumă, care sĕ-țĭ înghețe voia bună și sĕ te lipséscă de mulțămirea ta... Căcĭ bine că ne dă destule Dumneḑeu“, îșĭ gândea elŭ, „dér totușĭ par'că și noi suntemŭ o jucărie; îțĭ vine ceva, séu décă nu-țĭ vine, te ducĭ tu, parcă te-ar împinge cineva, și nu te mai oprescĭ până nu te înglodezĭ cu totulŭ în vre-unŭ nĕcazŭ; firea omenéscă parcă te duce pe unŭ povĕrnișŭ, întocmai cum merge unŭ carŭ încărcatŭ, și nu te mai slăbesce până nu te dă de rîpă; așa a lăsatŭ Dumneḑeu, așa trebue sĕ fiă; fiindcă, vedĭ Dómne, tóte arŭ fi bune, dér parcă unele suntŭ totușĭ rele, căcĭ décă carulŭ îlŭ poțĭ împedeca la devale, de ce n'amŭ puté noi împedeca și firea asta blăstĕmată“.

După o bucată de vreme, Niță începu sĕ se se plimbe prin curticică în susŭ și'n josŭ.

Deodată se oprì lângă stoborŭ și rĕmase uitându-se în curtea vecinu-sĕu la unŭ cerășŭ, ce'lŭ avea acela în mijloculŭ curței. Era înfloritŭ și mii de buchete erau înfipte în elŭ, parcă cineva dintr'adinsŭ le-ar fi pusŭ acolo. „Óre s'a stricatŭ!“ îșĭ gândì elŭ și se aplecà peste stoborŭ, întinse mâna spre cerășŭ, dér nu ajungea; scóse din brâu cârligulŭ sĕu de hamalŭ, se întinse bine peste stoborŭ și cu cârligulŭ apucà o ramurică, o apropià și rupse câteva floricele. Le privì cu deamĕruntulŭ și începù sĕ cam dea din capŭ. Vrù sĕ mai rupă câte-va florĭ, se întinse iarășĭ peste stoborŭ, dér stoborulŭ era șubredŭ, și astfelŭ, după o troscănitură bună, se pomenì bietulŭ Niță în curtea vecinu-sĕu.

„Dér asta ce-o mai fi?“ se întrebà pe sine și parcă nu'i venea sĕ crédă, că s'a pututŭ întêmpla așa ceva. Se ridicà frumușelŭ, se uità împrejurŭ spre a se convinge, de l'a vĕḑutŭ cineva séu ba, și până sĕ ss ridice, până sĕ se sue în curtea lui, care era ceva mai ridicată, se adunară mulțĭ inșĭ ca și cum i-ar fi chiematŭ cineva la pomană.

Niță înjura singurŭ, căcĭ bine că stricase stoborulŭ, dér stoborul era alŭ lui, deórece era cu stâlpii în curtea sa, și astfelŭ era pleoștitŭ de totŭ. Se încercà sĕ'lŭ ridice, dér nu putea singurŭ, căcĭ totŭ era de doi stânjinĭ de lungŭ.

„Da ce'i Niță, ai vrutŭ sĕ furĭ cerașe de ai stricatŭ stoborulŭ?“ se audì o gură rea dintre cei adunațĭ, carĭ rîdeau ca la o comediă.

Într'aceea sosì și nevastă-sa, și cum sosì și vĕḑù stoborulŭ stricatŭ, se cătrănì focŭ. Îșĭ aruncà coșulețulŭ ce'lŭ purta pe mână, se desbrăcà de zăbunŭ, și tăbărî cu gura pe bărbatu-sĕu. In locŭ sĕ pue mâna sĕ ajute sĕ ridice stoborulŭ, ea se puse cu gura pe bietulŭ omŭ și décă n'ar fi fostŭ atâta lume, mai că șĭ-ar fi încleștatŭ mânile în pĕrulŭ lui Niță.

„Asta nĭ-a mai trebuitŭ!“ începù Păuna și în cele din urmă vĕdêndŭ, că lumea nu plécă din préjma lorŭ, puse și ea mâna, ridicà împreună cu bărbatu-sĕu stoborulŭ, îlŭ mai proptiră cu câte ceva, eșiră apoi prin curtea vecinu-sĕu și merseră acasă.

Din contră, Polonii, Slovenii și Germanii s'ar opune deopotrivă. Desvoltarea trebue deci, décă nu va fi oprită, sĕ ducă în Cislaitania la federalismŭ. Și acésta ar fi numai preludiulŭ sfêrșitului dominațiunei maghiare în Translaitania. Sub astfelŭ de împrejurărĭ se aștéptă cu încordare a se vedea ce posiţiă ia pressa maghiară faţă cu aceste evenimente, pe când Maghiarii dealtmintrelea suntŭ de acordŭ cu clericalii feudalĭ din celelalte ţĕrĭ ale corónei austriace și se oferă a lucra cu ei împreună.

Ce ḑice pressa maghiară, amŭ vĕḑutŭ: amenință cu ruperea de către Austria.

---

## Cestiunea limbei în armată.

Intr'unŭ articulŭ despre causele lipsei de oficerĭ la cavaleriă, fóia militară „Vedette" observă, că desgermanisarea progresivă a provinciilorŭ se simte fórte durerosŭ în consecinţele ei. Reacţiunile acestei desgermanisărĭ vorŭ avé ca urmare marĭ pericule, ḑice fóia militară, ér celŭ mai deaprópe și mai simţitorŭ va fi a se căuta de o parte în darea poruncilorŭ în timpŭ de rĕsboiu, de altă parte în înrîurirea morală asupra ómenilorŭ prin puterea cuvêntului. La regimente cu naţionalitate întrégă orĭ celŭ puţinŭ în parte germană, stau lucrurile relativŭ mai bine, fiindcă una din greutăţile principale se póte înfrunta; cu atâtŭ mai rĕu stă lucrulŭ la regimentele negermane, mai vêrtosŭ la cele slave, române și rutene (dér la cele maghiare nu? Red.) Ele în cea mai mare parte nu mai au șarge, care sĕ umple cerculŭ lorŭ de activitate.

De ce nu spune „Vedette", care ar fi mijlócele d'a‑și se înlătura acestŭ rĕu, după ce germanisarea regimentelorŭ negermane nu e posibilă și după-ce Ungurii cerŭ maghiarisarea celorŭ din jumătatea de dincóce a monarchiei?

---

## SCIRILE ḐILEI.

Nĭ-se scrie dela *Blașŭ* cu data 14 Septemvre n., că Escelenţa Sa *Metropolitulŭ* a visitatŭ ḑilele acestea tóte institutele de învĕţămêntŭ de acolo, a luatŭ parte la propunerĭ și a esaminatŭ tinerimea cu viu interesŭ. Totŭ-odată nĭ-se scrie, că între studenţii dela gimnasiulŭ și preparandia de acolo s'au ivitŭ câteva casurĭ de *trachoma*, din a căreia causă se crede, că prelegerile se vorŭ sista pe câteva ḑile.

***

Din *comitatulŭ Făgărașului* s'au estradatŭ în luna lui Septemvre a. c. nu mai puţinŭ ca 305 pașapórte, dintre carĭ 100 pe câte unŭ anŭ, ér 205 pe câte 15 ḑile, pare-ni-se pentru România. Comitetulŭ comitatensŭ a aflatŭ necesarŭ a pune premii pentru stêrpirea animalelorŭ sĕlbatice. Ce privesce economia: culesulŭ cucuruzului a datŭ róde mijlocii în ceea ce privesce cantitatea, dér bune în ceea ce privesce calitatea, deórece cucuruḑulŭ s'a coptŭ bine. Preţulŭ vitelorŭ cornute și alŭ porcilorŭ s'a mai urcatŭ puţinŭ.

***

*Tinerimea clericală din Caransebeșŭ* s'a constituitŭ Joi în 29 Septemvre v. pe anulŭ de gestiune 1888/9 în următorulŭ chipŭ: Presidentŭ d-lŭ profesorŭ Gherasimŭ Sêrbu; Vicepresidentŭ și Redactorŭ Ioanŭ Murgu clericŭ curs. III-lea; Notarŭ de corespondenţe Avramŭ Corcea clericŭ curs. III-lea; Notarŭ de ședinţe Ioanŭ Popovicĭ clericŭ curs. II-lea; Bibliotecarŭ George Popa clericŭ curs. II-lea; Vicebibliotecarŭ Ioanŭ Iula clericŭ curs. I; Cassarŭ Petru Ieremia clericŭ curs. II-lea. Membrii în comitetŭ: Nicolae Blajovanŭ, Martinŭ Ciulinŭ, George Neda,, clericĭ de curs. III-lea, Nicolae Constantinovicĭ, Romulŭ Furdui, Aurelŭ Popovicĭ clericĭ de curs. II-lea, Nicolae Groza, Nicolae Ionescu și Ioanŭ Popovicĭ clericĭ de curs· I.

***

Poliţia din *Clușiu* a condamnatŭ pe calfa de măcelarŭ Alexandru Schuller la amendă de 15 fl. fiindcă la unŭ chilogramŭ de carne au lipsitŭ 15 decagrame.

***

În *politechnica din Zürich* au fostŭ primiţĭ în tómna acésta, dintre Românĭ: 4 la ingineriă, 4 la chemiă, 1 la mecanică, 1 la agronomiă.

***

Profesorulŭ dela gimnasiulŭ reformatŭ din *Orăștiă*, Benkö János, în etate de 26—28 de anĭ, s'a sinucisŭ tocmai în ḑiua de 18 Octomvre n. când avea sĕ se cunune cu logodnica sa, o fată orfană, dér frumósă și din familiă bună. Nefericitulŭ părăsì orașulŭ sĕu, se duse la Alba-Iulia și de acolo merse în o pădurice ţinĕtóre de comuna Ciugudiului și acolo s'a împușcatŭ. Causa sinuciderei sale nu o scie „Ellenzék". La plecarea sa din Orășţiă însĕ lăsà o scrisóre la adresa primarului, în care îi făcù cunoscutŭ, că în odaia sa va afla suma de 860 fl.; cu acești banĭ îlŭ ruga sĕ-i plătéscă datoriele. Banii însĕ până în timpulŭ de faţă nu s'au aflatŭ nicăirĭ.

***

Revista francesă, „Les Matinees espagnoles" anunţă, că în curêndŭ va publica unŭ articulŭ de *Carmen Silva.*

***

*Reichsrathulŭ austriacŭ* e convocatŭ pe ḑiua de 24 Octomvre n.

***

După o tómnă atâta de frumósă și de secetósă nu era de așteptatŭ ca sĕ fimŭ atâta de amarŭ păcăliţĭ de timpulŭ de tómnă. Vinerĭ dimineţa în 7 Oct. ne pomenimŭ cu tóte délurile Brașovului pline de zăpadă și cu unŭ frigŭ ne mai pomenitŭ la noi pe la începutulŭ lui Oct. Zăpada și frigulŭ nicĭ astăḑĭ n'au slăbitŭ din puterea lorŭ.

***

Proprietarii Iosef Balogh, Berthold și Alex. Bodor, ducêndu-se în ḑilele acestea la vênatŭ în pădurile *Fizeșului Gherlii*, au datŭ peste unŭ porcŭ sĕlbaticŭ, care, nefiindŭ bine lovitŭ de glonţŭ, se repeḑì asupra lorŭ și pe Balog îlŭ trîntì la pămêntŭ începêndŭ a-lŭ rupe cu dinţii. Numai după 23 de împușcăturĭ porculŭ fù ucisŭ. Balogh fù transportatŭ la Gherla într'o stare desperată.

***

In Budapesta s'a comisŭ la 16 Octomvre n. unŭ omorŭ. Vĕduva Albertina Sandorŭ, proprietara mai multorŭ case, a fostŭ găsită dimineţa scăldată'n sânge. Făptuitorulŭ, care a comisŭ crima ca sĕ jăfuiască, e necunoscutŭ până acum.

***

*I. concertŭ în abonamentŭ.* Mâne séră, Dumінecă în 21 Octomvre, orchestra orășenéscă va da prima serată musicală în sala hotelului Nr. 1. Bucăţĭ musicale nouĕ se vorŭ esecuta: *Balletmusik* din opera „Carmen" de Georges Bizet; *Nachtigall und Drossel* pentru douĕ piccolo de H. Kling; *Venetinische Serenade* solo-piston de Keler Bela; *Cadettenmarsch* din opereta „Capriccio" de Raida; mai departe ca primă esecutare o *Aria* pentru oboe și Clarinetŭ din opera „Titus" de Mozart, și încântătorulŭ *Scherzo* din Sommernachtstraum de Menḑelsohn și *Ouvertura* la „Oberon" de C. M. von Weber.

---

## Intêmplărĭ diferite.

**Darŭ de nuntă furatŭ.** Multe fărădelegĭ a comisŭ în viéţa ei cocóna Balla Mari din Tușnadŭ (Trestenberg, în Sĕlagiu) Cu moralitatea nu era amică cocóna Mari chiar de locŭ, ér cămătăriile o făcură bogată; se vorbesce, că numai pe la băncĭ are elocaţĭ vre-o 25,000 fl. afară de acésta are casă și moșiă. Ar fi pututŭ dér sĕ ducă lume albă, căcĭ avea sănĕtate și avea banĭ, ér unde suntŭ banĭ suntŭ și curtesanţĭ, așa că cocóna Mari avea de tóte. Dér cocóna Mari era o femeiă „strădalnică" și nu s'a mulţumitŭ cu ceea ce are, a vrutŭ sĕ-șĭ mai înmulţéscă puţinŭ bogăţia, dér a păţit'o. Étă ce se scrie acum din Tușnadŭ despre păţania ei: La cocóna Mari locuia o fată tînĕră și orfană, care cu cateva sĕptĕmânĭ înainte de asta se logodì cu unŭ funcţionarŭ din Budapesta. Logodnica primì ḑilele acestea o ladă mare, în care se aflau darurile ei de mirésă. Logodnica neavêndŭ locŭ în odaia sa, își închise darurile în o cameră a stăpânei casei, care și primì asupră-șĭ responsabilitatea pentru ele. Puteţĭ sĕ vĕ închipuiţĭ desperaţia logodnicei, când în dimi-Vinerei trecute, deșteptându-se din somn, aflà ușa camerei deschisă, lada sfărîmată ér darurile furate. Logodnicei nicĭ prin minte nu-i trecea sĕ suspiţioneze pe stăpâna casei, dér gendarmii sciau deja ce felŭ de pómă e cocóna Mari și-i și făcură o perchisiţiă domiciliară, în urma căreia a și aflatŭ tóte darurile logodnicei. Acum Mari se odichnesce în temniţă.

---

## Congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ.

(Urmare.)

*Ședinţa a III-a 3/15 Octomvre.*

Presidiulŭ presentéză următórele esibite: *a)* cererile de concediu ale deputaţilorŭ: D. Nicóră, S. Moldovanŭ, A. Ioanovicĭ și M. Dreghicĭ, toţĭ din causă sanitară pe întréga durată a congresului, ér C. Brediceanŭ totŭ din causa sanitară, pe 8 ḑile și P. Suciu pe 3 ḑile. — Concediile cerute se dau.

Presidiulŭ mai presentéză: *a)* cererea mai multorŭ locuitorĭ din Satulŭ-nou, pentru esecutarea unorŭ concluse congresuale și delăturarea stărilorŭ iregulare din aceeașĭ comună bisericéscă; *b)* a mai multorŭ locuitorĭ din Orșova-veche, în causa redeschiderei școlei, apoi repunerei în oficiu a învĕţătoruli și a regulărei unorŭ abusurĭ; *c)* a comisiunei de despărţire - ierarchică din comuna mixtă Timișóra-fabricŭ, pentru intentarea grabnică a proceselorŭ de despărţire — Se vorŭ transpune comisiunei petiţionare.

Presidiulŭ presentă mai departe: *a)* Raportulŭ generalŭ alŭ consitoriului metropolitanŭ plenariu. *b)* Raportulŭ generalŭ din senatulŭ strînsŭ bisericescŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ. *c)* Raportulŭ generalŭ din senatulŭ scolarŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ. *d)* Raportulŭ generalŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ ca senatŭ epitropescŭ. *e)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ, împreună cu raţiociniulŭ consistoriului metropolitanŭ pe anulŭ 1886. *f)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ cu raţiocininlŭ acelui consistoriu pe anulŭ 1887. *g)* Raportulŭ consistoriului metropoli-

---

Când intrà Păuna în curte, aruncà ochii la stoborŭ, apoi la Niţa, ér acesta se scărpinà în capŭ și apoi grăi:

„Dracii sĕ te ia, césŭ afurisitŭ! Am vrutŭ sĕ vĕdŭ décă s'a stricatŭ flórea de cerășŭ și uite ce-a fostŭ sĕ păţescŭ."

„Apoi că tu totŭ d'astea păţeștĭ, când e sĕ fiă vr'unŭ darŭ dela Dumneḑeu, atuncĭ facĭ vr'unŭ buclucŭ. Inc'ai după alte tóte ce-ai adusŭ acasă, ce-ai câștigatŭ, orĭ ḑi, și din partea asta ai păţit'o totŭ ca cu stoborulŭ?"

Niţă băgà mâna în busunarŭ, scóse șése creiţarĭ, căcĭ numai atâtŭ căpĕtase tótă draga de ḑiuliţă.

„Ţine Păuno", grăi elŭ domolŭ, „ţine, căcĭ m'am umplutŭ de procopsélă; nu sciu ce sĕ mai ḑicŭ; nicĭ sĕ fiu fermecatŭ și nu m'ar ocolì lumea astfelŭ; ḑice că-sŭ bĕtrânŭ, ḑice că'sŭ hodorogitŭ!"...

„Și că stricĭ stobóre".... adause Păuna cu rĕutate, luà banii, deschisă ușa căsciórei și întrà.

Niţă nu ḑise nimicŭ, dér de astădată nu-i cădea bine, că n'a ḑisŭ nimicŭ, și începù sĕ borborosécă o înjurătură așa mai printre dinţĭ, se oprì însĕ căcĭ venia băiatulŭ celŭ micŭ Niculae, băiatulŭ celŭ de șése anĭ, care umbla acumŭ la scólă și la care ţinea elŭ atâtŭ de multŭ. Ii trecuse nĕcazulŭ cum își vĕḑù băietulŭ și, fără sĕ se cugete multŭ, băgà mâna în șerparŭ, scóse unŭ creiţarŭ, pe care anume îlŭ păstrase pentru Necule, i-lŭ dădù și se simţia fórte mângăiatŭ, că a făcutŭ lucrulŭ acesta.

Doispreḑece creiţarĭ câștigase; patru i-a cheltuit cu mâncarea, șése i-a datŭ nevestii, unulŭ unei cerșitóre órbe, pentru că ḑicea elŭ: „sĕ dau până sunt în viéţă, căcĭ cine scie după mórte va mai da cineva pentru sufletulŭ meu", și unulŭ îlŭ dădù tocmai acum lui Niculae. Fiindcă era cu băiatulŭ, a intratŭ cu el în vorbă, l'a întrebatŭ ce a mâncatŭ, își aduse aminte că avea încă o cojiţă de pâne albă în buzunarŭ pe care i-a dat'o fiu-sĕu; l'a mai întrebatŭ de jocŭ, de scólă și așa vorbindŭ intrară și ei în căscióră.

„Ce facĭ, maică?" ḑise băietulŭ și începù sĕ plângă. Acestŭ plânsŭ era numai continuare din ḑilele trecute, era adecă unŭ plânsŭ, îlŭ potŭ numi însĕ o rugare ca sĕ-i cumpere o carte, unŭ abcedarŭ pentru scólă. „Toţĭ băeţii au carte, maică," vorbì printre plânsŭ băiatulŭ și mușcà odată din bucăţica de pâne ce o avea în mână.

Leica Păuna se făcea că n'aude.

„Dór n'ai sĕ te facĭ vr'unŭ învĕţatŭ; învaţă și fără carte," se rĕstì mamă-sa la elŭ în cele din urmă.

Băietulŭ avea într'o mână bucăţica de pâne, ér în cealaltă avea creiţarulŭ. Ilŭ ţinea strînsŭ ca sĕ nu-lŭ zărescă mamă-sa, căcĭ póte i-l'ar fi luatŭ, și când își aduse aminte de creiţarŭ, își curmà repede plânsulŭ. Merse apoi lângă tată-sĕu și se proptì de genunchii lui, ca sĕ fiă mai sigurŭ.

„Așa-i că nu mĭ-ai datŭ nimica, taică?" începù băietulŭ și se uita veselŭ la tată-sĕu, ér Niţă îi zimbì cu bunătate și ḑise „nu". Băietulŭ se lipì mai bine de tatălŭ sĕu și ţinea pumnulŭ strînsŭ,

Păuna, după ce mai făcù câte ceva prin casă, puse în mijloculŭ casei o laviţă, și pe ea nisce fasole într'unŭ blidŭ mare și în elŭ vr'o patru lingurĭ de lemnŭ.

„Așa-i, tată, că nu mĭ-ai datŭ nimica?" ḑise Nicule și se uita la tată-sĕu în ochĭ.

„Nu", rĕspunse Niţă clătinândŭ din capŭ, și privea veselŭ în ochii uḑĭ de lacrimĭ ai băietului.

Intr'aceea venirā și fetele.

Chiva vorbia cu tată-sĕu, ér Marina cu mamă-sa și spuneau fiă-care ce s'a întêmplatŭ peste ḑi.

„Mâncaţĭ și voi," grăi Păuna către fete.

Chiva merse la laviţă, chemà și pe tată-sĕu, care însĕ îi spuse, că a mâncatŭ; își făcù apoi cruce, ḑise Tatălŭ nostru și începù sĕ mănânce. Marina din contră se mai învêrtì prin casă, întrebà pe mamă-sa décă nu e altceva de mâncare, și după ce i-a spusŭ, că nu este altceva, se așeḑà și ea pe unŭ scăunelŭ lângă laviţă.

N'a mâncatŭ multŭ și s'a ridicatŭ dela masă și a eșitŭ în curte.

„Ce are soru-ta?" întrebà Niţă neliniștitŭ.

„Nu sciu, taică!" rĕspunse Chiva așeḑatŭ, oftà odată încetŭ și continuà cu mâncarea.

„Ce sĕ aibă?" se amestecà în vorbă Păuna. Ce sĕ aibă? — Se va fi mirândŭ și ea de stoborulŭ, ce l'ai datŭ de-a dura. După ce nicĭ nu câștigĭ, apoi sĕ mai facĭ și pagubă, căcĭ uite și biata Linca, fiă-ta, a trebuitŭ sĕ mérgă slușnică în Bucurescĭ. Trebue sĕ o trimitemŭ și pe Marina sĕ se procopsécă pe undeva", gătà vorba și istorisì fetelorŭ întêmplarea cu stoborulŭ.

(Va urma.)

tanŭ împreună cu proiectulŭ de bugetŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ pe anii 1889—1891. *h)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ împreună cu rescriptulŭ ministrului reg. ung. de culte şi instrucţiune publică în causa scrierii numelui comunelorŭ pe epistole oficióse şi în limba maghiară; *i)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ asupra raportului consistoriului diecesanŭ din Aradŭ în causa aprobărei literilorŭ fundaţionale a fundaţiunei „Birta“, aprobate prin ministeriulŭ reg. ung. de culte şi instrucţiune publică; *l)* Raportulŭ const'storiului metropolitanŭ în cestiunea scutirei preoţimei dela lucrulŭ publicŭ. *m)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ pe lângă care se subşterne proiectulŭ de regulamentŭ pentru alegerea de protopresbiterĭ. *n)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ împreună cu raţiociniulŭ fundaţiunei „Gozsdu,“ pe anulŭ 1885. *o)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ în meritulŭ înfiinţărei unei academii teologice aicĭ în centru.

Se transpunŭ tóte rapórtele comisiunelorŭ respective.

Terminându-se presentarea esibitelorŭ, P. Cosma face următórea propunere:

Considerândŭ, că alegerile de deputaţĭ congresualĭ se facŭ de regulă numai pentru o sesiune;

considerândŭ, că în sensulŭ §. 14 din regulamentulŭ afacerilorŭ interne congresualĭ, „deputaţii ale cărorŭ alegerĭ suntŭ atăcate prin proteste séu dificultate din oficiu până la verificarea séu anularea alegerilorŭ, participă cu votŭ decisivŭ la tóte lucrările congresului, şi că astfeliu e posibilŭ ca eventualŭ unŭ deputatŭ, alŭ cărui mandatŭ în sine este nulŭ sĕ participe cu votulŭ sĕu la decisiunile congresului;

considerândŭ, în fine că între împregiurărĭ normale congresulŭ, carele eventualŭ ar ordina investigaţiune în causa vre-unei alegerĭ atăcate cu protestŭ séu dificultate din oficiu, nu se mai întrunesce până la espirarea mandatului séu, şi astfeliu verificarea séu anularea alegerei în meritulŭ căreia s'a efeptuitŭ investigaţiunea, devine ilusoriă; —

pentru evitarea acestei anoumalii în viitorŭ şi pentru-ca verificarea séu anularea alegerilorŭ atăcate prin protestŭ séu dificultate din oficiu sĕ fiă posibilă la începutulŭ sesiunei prime a congresului, pentru care s'a efeptuitŭ, îmĭ iau voie a face următórea

*Propunere:* Consistoriulŭ metropolitanŭ se autoriséză ca în proxima şedinţă, ce se ţine după alegerile congresuale, sĕ esamineze actele electorale şi décă în terminŭ legalŭ au intratŭ proteste dela îndreptăţiţĭ séu va afla defecte esenţialĭ pentru carĭ alegerea în sensulŭ § 11 alŭ regulamentului afacerilorŭ interne congresuale se póte dificulta din oficiu, încâtŭ, după părerea sa, delăturate defectele esenţiale séu adevĕrate fiindŭ gravaminele cuprinse în protestŭ s'ar altera resultatulŭ alegerei, sĕ dispună investigaţiune şi sĕ pregătéscă actulŭ astfeliu, ca congresulŭ pe basa actelorŭ autentice, la proxima sesiune sĕ pótă decide în meritŭ în cestiunea verificărei. — Se aviséză la comisiunea organisătóre.

La ordinea ḑilei se pune alegerea comisiunilorŭ, spre care scopŭ se suspinde şedinţa pe câteva minute ca sĕ se facă consultările necesare, — ér după redeschiderea şedinţii la propunerea presidiului se alegŭ:

*Comisiunea organisătóre:* Nicolau Popea, Constantinŭ Gurbanŭ, Michailŭ Popoviciu, Petru Nemeşŭ, Parteniu Cosma, Vincenţiu Babeşŭ, Dr. Iosifŭ Gallŭ, Dr. Alexandru Mocsonyi şi Constantinŭ Radulescu.

*Comisiunea bisericéscă:* Zacharia Boiu, Augustinŭ Hamsea, Dr. Georgiu Popoviciu, Eliă Măcelariu, Rubinŭ Patiţa, Paulŭ Rotariu, Ioanŭ P. Desseanu, Dr. Eugenŭ Mocsonyi şi Atanasiu Cimponeriu.

*Comisiunea scolară:* Dr. Ilarionŭ Puşcariu, Petru Chirilescu, Paulŭ Miulescu, Stefanŭ Iosifŭ, Ioanŭ Lengherŭ, Dr. Georgiu Popa, Nicolau Zigra, Leontinŭ Simonescu şi Stefanŭ Velovanŭ.

*Comisiunea financiară:* Ioanŭ Papiu, Petru Suciu, Ioanŭ Popoviciu, Dr. Daniilŭ P. Barcianu, Gerasimŭ Candrea, Georgiu Dringău, Ioanŭ Beleşiu, Antoniu Mocsonyi şi George Serbŭ.

*Comisiunea petiţionară:* Ioanŭ Gallŭ, Vasiliu Beleşiu, Georgiu Popoviciu, Dr. Absolonŭ Todea, Octavianŭ Sorescu, Zeno Mocsonyi, Dionisiu Poienarŭ, Ilie Curescu şi Ioanŭ Popoviciu.

*Comisiunea specială pentru censurarea raţiociniului fundaţiunei „Gozsdu“:* Ioanŭ Petricŭ, Ioanŭ Lengherŭ, Dr. Absolonŭ Todea, Georgiu Crăciunescu, Ioanŭ Popŭ, Aureliu Suciu, Michailŭ Popoviciu, Iuliu Novacŭ şi Ioanŭ Bartolomeiu.

Punêndu-se la ordinea ḑilei referada comisiunei verificătóre, aceea prin raportorulŭ sĕu I. Bartolomeiu propune spre verificare alegerile următorilorŭ deputaţĭ:

*a)* din archidiecesă: Iónŭ Gall, Nicolau Ivanŭ şi Petru Roşca din clerŭ; Gherasimŭ Candrea, Parteniu Cosma, Iónŭ Lengherŭ, Dr. Iónŭ Mihu, Petru Nemeşŭ, Pompiliu Pipoşŭ, Dr. Remus Roşca, Octavianŭ Sorescu şi Dr. Absolonŭ Todee dintre mirenĭ;

*b)* din eparchia Aradului: Ieroteiu Beleşiu, claricalŭ, acordându-i-se şi concediulŭ cerutŭ pe întréga sesiune; Demetriu Bonciu, Zeno Mocsonyi şi Paulŭ Papp, dintre mirenĭ;

*c)* din eparchia Caransebeşului: Andreiu Ghidiu din clerŭ, acordându-i-se şi concediulŭ cerutŭ pe întréga sesiune; Patrichie Drăgălină, Iuliu Petricŭ, în ambe cercurile, avêndŭ a opta pentru unulŭ, şi George Serbŭ dintre mirenĭ.

*Şedinţa a IV, 4/16 Octomvre.*

Presidiulŭ presentéză următórele esibite: *a)* cererile de concediu ale deputaţilorŭ: D. Bonciu din causă sanitară pe 10 ḑile, eventualŭ întréga sesiune; Paulŭ Papp, asemenea din causă sanitară pe 14 ḑile, Iuliu Petricŭ tot din causă sanitară pe 8 ḑile. — Se acórdă. *b)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ în obiectulŭ înfiinţărei unui institutŭ pedagogicŭ pentru învĕţătóre. *c)* Raportulŭ cons. metropolitanŭ pe lângă care se aşterne proiectulŭ de regulamentŭ pentru administrarea şi manipularea averii metropolitane. — Se predă comisiunei organisătóre. *d)* Raportulŭ cons. metropolitanŭ cu care se comunică resoluţiunea d-lui ministru de rĕsboiu referitóre la regularea referinţelorŭ şi egalei îndreptăţirĭ a clerului nostru militarŭ cu clerulŭ militarŭ alŭ altorŭ confesiunĭ; — Se predă comisiunei bisericescĭ. *e)* Rugarea preoţimei g.-or. din Valea Almaşului, diecesa Caransebeşului, pentru ameliorarea sorţii materiale generale a preoţimei. *f)* Representaţiunea reuniunei învĕţătorilorŭ gr.-or. din tractulŭ Timişórei, în meritulŭ ameliorărei causei învĕţămêntului poporalŭ şi a stărei materiale a învĕţătorilorŭ; şi 9) Rugarea învĕţătorului Iónŭ Simu din Rĕşiţa montană, pentru solvirea ajutorului suplementarŭ de 200 fl. pe anulŭ 1886, şi solvirea din partea „Societăţii căilorŭ ferate“ a salariului sĕu anualŭ întregŭ de 450 fl. — Tóte se predau comisiunilorŭ respective.

Deputatulŭ Iónŭ Bartolomeiu, ca raportorulŭ comisiunei verificatóre propune a se verifica deputatulŭ Iónŭ M. Roşu şi în lipsa credenţionalului, fiindŭ actulŭ electoralŭ în ordine. — Se verifică.

---

## Literatură.

A eşitŭ de sub tiparŭ *volumulŭ I.* din **Istoria Românilorŭ** *din Dacia Traiană* de *A. D. Xenopolŭ*, profesorŭ la Universitatea din Iaşĭ (unŭ vol. de 630 de pag. măr. în 8° cu 4 părţĭ.) Volumulŭ acesta expune în modŭ criticŭ şi pe bază documentală istoria formalităţii naţionalităţii românescĭ din timpurile cele mai vechĭ până la întrunirea principatelorŭ. Este împărţitŭ în 4 capitolĭ: I Dacia antiromană, II Dacia sub Romanĭ, III Năvălirea barbarilorŭ perioda I. Românii în munţĭ. IV. Perioda II. începuturĭ de statŭ. Mai bine de o miiă de note cuprinde bogatulŭ materialŭ istoricŭ din care espunerea a fostŭ culésă.

Cartea acésta a neamului românesc ar trebui sĕ se găséscă în tóte mânile.

Volumurile viitóre vor apăré în intervale de 6 lunĭ şi vorŭ cuprinde materiile următóre: Volumulŭ II.: Dela descălecare până la Mihai Viteazulŭ. Volumulŭ III.: Dela Mihai Viteazulŭ până la Matei Basarabŭ şi Vasile Lupulŭ. Volumulŭ IV.: Dela Matei Basarabŭ şi Vasile Lupulŭ până la Fanarioţĭ. Volumulŭ V.: Epoca Fanarioţilorŭ. Volumulŭ VI.: Istoria contimpurană dela 1821—1862 şi indicele.

O largă parte este consacrată istoriei Românilorŭ din cetatea Carpaţilorŭ.

*Preţulŭ unui volumŭ este de 10 lei.* (5 fl.)

Pentru acestŭ preţŭ cumpărătorii vorŭ primi volumulŭ francatŭ şi recomandatŭ la domiciliulŭ lorŭ. *A se adresa la autorŭ în Iaşĭ.*

---

## Mulţămită publică.

Din incidentulŭ binevenitŭ, că Maiestatea Sa Ces. Reg. Ap. Preagraţiosulŭ nostru Domnitorŭ. a binevoitŭ a dona spre edificarea unei Bisericĭ greco-catolice în comuna Ciuta — Kis-Nyires — una sută flor. v. a., subscrişii cu profundă umilinţă grăbimŭ în numele credincioşilorŭ de aicĭ a ne esprima mulţămita nóstră omagială, fierbinte rugândŭ pe Atotputintele ca pe Maiestatea Sa spre fericirea popórelorŭ sale sĕ 'Lŭ trăiască la mulţĭ anĭ fericiţĭ!

*Ciuta*, 12 Oct. 1888.

**Gregoriu Cardoşiu.** preotŭ gr.-cat. **Gregoriu Bacuţŭ** curat. prim.

---

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

**Budapesta**, 20 Octomvre. Consultările asupra proiectului militarŭ ce se va presenta ambelorŭ parlamente încă nu s'au sfêrşitŭ deplinŭ, deórece în unele puncte nu s'a ajunsŭ la o înţelegere între cele douĕ guverne.

**Berlinŭ**, 20 Octomvre. Rapórtele italiene anunţă, că s'au arestatŭ în Neapole ḑece Germanĭ suspecţĭ şi peste 100 de Italienĭ între carĭ mai mulţĭ ḑiarişti radicalĭ, pentru demonstraţiunĭ contra împĕratului Vilhelm şi contra Germaniei.

**Parisŭ**, 20 Octomvre. In şedinţa comisiunei ministrulŭ-preşedinte Floquet s'a esprimatŭ hotărîtŭ contra Adunărei constituante. Conferinţa majorităţii republicane din Senatŭ a refusatŭ manifestaţiunea contra proiectului de revisuire a constituţiei, ca fiindŭ superfluă. Deputatulŭ Salvinhac va presenta aḑĭ proiectulŭ de lege asupra dărei burselorŭ după modelulŭ legei germane.

**Roma**, 20 Octomvre. Impĕratul germanŭ şi prinţulŭ Enricŭ au plecatŭ la 3 óre după améḑŭ spre Berlinŭ. Plecarea din gară a fóst entusiasticŭ salutată de o fórte mare mulţime de ómenĭ. Monarchii s'au îmbrăţişatŭ şi s'au sărutatŭ de patru órĭ. După cum spune „Fanfulla“, împĕratulŭ Wilhelm s'a esprimatŭ către Crispi, că speră sĕ-lŭ vaḑă (pe Crispi) în Berlinŭ şi apoi sĕ véḑă érăşĭ Roma „inviolabilă“ „Fanfulla“ adauge, că însemnătatea vorbelorŭ împĕratului este de toţĭ recunoscută.

**Bucurescĭ**, 20 Octomvre. Intr'o adunare generală a alegĕtorilorŭ numĕrosŭ visitată, generalulŭ Manu a desfăşuratŭ motivele, pentru care au eşitŭ conservatorii liberalĭ din oposiţiunea unită, apĕră guvernulŭ contra împutărilorŭ ce i le-a făcutŭ aderenţii lui Dumitru Brătianu.

---

## ULTIME SCIRĬ.

*Petersburgŭ*, 17 Octomvre. După „Novosti“, Wilhelm alŭ II. ar fi obţinutŭ dela regele Danemarcei o promisiune de neutralitate în casŭ de rĕsboiu europeanŭ.

*Londra*, 18 Octomvre. O scrisóre din Belgradŭ adresată ḑiarului Times esprimă temere în privinţa stărei mintale a regelui Serbiei.

---

## DIVERSE.

**O nouă împărţire a timpului.** Nu de multŭ s'a propusŭ o nouă împărţire a timpului, basată pe sistemulŭ decimalŭ, ce s'a primitŭ în timpulŭ din urmă pretutindenĭ ca basă a tuturorŭ mĕsurilorŭ. După propunerea cea nouă ḑiua se va împărţi în 10 ceasurĭ, fiă-care ceasŭ în 10 decade, fiă-care decadă în 10 minute, minutulŭ în 10 secunde şi secunda în în 10 raḑe. Astfelŭ ḑiua va fi împărţită în 100 mii de părţĭ. După aceste date s'a construitŭ deja unŭ ceasornicŭ şi s'a pusŭ în mişcare; şi anulŭ se va împărţi în 10 lunĭ. Inventatorulŭ speră, că acestŭ sistemŭ se va introduce odată peste totŭ globulŭ pămêntescŭ.

**Fabricaţiunea artificială a tutunului.** O nouă industriă americană: „La science pour tous“ arată, că în America (Yanke) s'ar fi găsitŭ mijloculŭ de a se face tutunŭ, cu hârtiă veche. Modulŭ de preparaţiune este destulŭ de simplu: se ia o fóiă de hârtiă şi se maceréză mai multe ore în o decocţiune de nicotină, care nicotină se obţine eftinŭ făcêndŭ sĕ fiérbă tutunŭ inferiorŭ în o mică cantitate de apă. — Maşine anume imprimă asupra pastei, încă umedă, nervurele unei foi de tutunŭ. Se resucesce apoi în formă de ţigară, şi... *le tour est joué.* Colóre, aromă, nimicŭ nu lipsesce; unii mergŭ până a spune, că acestŭ tutunŭ modernŭ este preferabilŭ celui vechiu! Sĕ crédă cine vrea.

**Cea mai mică şi cea mai mare maşină de vaporŭ în lume.** Unŭ orologeriu din Parisŭ lucréză acum la cea mai mică maşină de vaporŭ în lume ce în miniatură va fi espusă la exposiţia universală din 1889. Intréga greutate a maşinei va fi de 3 grame şi înălţimea ei de $1^1/_2$ centimetru. Va consta din 180 de părţĭ constitutive. Acéstă maşină cu ocasiunea exposiţiunei va fi aşeḑată la basa turnului Eiffel. Amintimŭ totodată, că cea mai mare maşină cu vaporŭ în lume se află la nisce mine în Pensilvania; are 16 cazane şi desvóltă o putere de 10,000 cai. O singură învîrtitură a rótei percurge o distanţă de 16 metri şi are trebuinţă de 70,000 litre apă.

---

## NECROLOGU,

Subscrişii cu adêncă durere aducŭ la cunoscinţă încetarea din vieţă a iubitei lorŭ mamă, bună şi cumnată: **Iuliana Boeriu,** născ. *Popoviciu*, vĕduva decedatului de piă memoriă Aronŭ Boeriu, protopopŭ gr. cat. alŭ Giurgeului, carea în urma unui morbŭ îndelungatŭ fiindŭ împărtăşită cu sântele taine, Duminecă în 14 Octomvre st. n. 10 óre nóptea şĭ-a datŭ blândul sĕu sufletŭ în mânile Creatorelui în alŭ 74-lea anŭ alŭ vieţei, 50 al căsĕtoriei şi 5 al vĕduviei. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ înmormênta după ritulŭ sântei bisericĭ gr. cat. Marţĭ în 16 Octomvre la 10 óre a. m. în cimiterulŭ rom. cat. din locŭ.

*Giurgeu S.-Miclăuşŭ*, 15 Oct. 1888.

Fiă-i memoria binecuvêntată!

Stefanŭ, Georgiu, Ana s. Petru ca fii. Georgiu Băiaşŭ, ca ginere. Alexandru Boeriu, Aronŭ Boeriu, Moise Boeriu, Dionisiu Boeriu, Ioanŭ Şandorŭ ca cumnaţĭ. Ioanŭ Sabadeanu, Iuliana Sabadeanu, Petru Oprişŭ, Iuliusŭ Boeriu, Lazarŭ Boeriu, Stefanŭ Boeriu, Ioanŭ Boeriu, Abelŭ Boeriu, Ileana Boeriu, Borbara Boeriu ca nepoţĭ, Victorŭ Boeriu ca strănepotŭ.

---

## Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 18 Octomvre st. n. 1888.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.40 | Vênd. | 9.42 |
| Argintŭ românescŭ . | „ | 9.35 | „ | 9.40 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 9.62 | „ | 9.64 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 10.90 | „ | 10.95 |
| Imperialĭ . . . . . | „ | 9.90 | „ | 9.95 |
| Galbinĭ . . . . . | „ | 5.70 | „ | 5.74 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 128.— | „ | 129.— |
| Discontulŭ . . . . | $6^1/_2$—8% pe anŭ. | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Octomvre st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 101.45 |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . . | 92.35 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 146.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 97.80 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 115.25 |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . . | 104.40 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . | 104.40 |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.30 |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | 104.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare . . . | 873.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. . | 307.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. . | 313.40 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . . | 5.77 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . . | $9.65^1/_2$ |
| Mărcĭ 100 împ. germane . . . . . | 59.55 |
| Londra 10 Livres sterlinge . . . . | 121.75 |

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

## CONCURS.

Pentru ocuparea postului de alŭ doilea învĕțătorŭ la scóla română gr. cat. din *Rebra mare*, în districtulŭ Năsĕudului, se escrie prin acésta unŭ nou concursŭ până la *28 Octomvre a. c. st. n.*

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: salarŭ anualŭ de *200 fl. v. a.*

Suplicele, instruite cu documentele recerute prin lege, suntŭ a se adresa la senatulŭ scolasticŭ confesionalŭ gr. cat. românescŭ în Rebra-mare (p. u. Naszod).

*Rebra-mare*, 13 Octomvrie 1888.

Din ședința senatului scolarŭ gr. cat.

**Onisimŭ Rotariu,** președinte. 173,5—3 **Constantinŭ Suciu,** notarŭ.

Domnii, ce se abonézâ din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

## Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Brașovŭ la Pesta:**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

**2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:**

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Brașovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

**2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

### A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgi]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

### B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

**Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.**



Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.